

N:o 231.

Af Herr Per Nilsson från Christianstads län: Om den närvarande beväringsexercisens upphörande och den derigenom uppkommande besparings användande för skarpskytteväsendets befrämjande, m. m

Frågan om grunderna och sättet för ordnande af ett allmänt nationalförsvar, så att det dels motsvarar sitt ändamål, dels tyngden deraf i möjligaste måtto drabbar alla samhällsmedlemmar lika, i förhållande till deras förmåga att bära densamma, är af så stor vikt och genomgripande beskaffenhet, att hvarje representant måste anse sig pliktig att bidraga till denna frågas lösning. Äfven jag har således ansett mig icke kunna undgå att i detta afseende väcka ett förslag. Såsom motiv för detsamma anhåller jag att få återropa de yttranden en värd ledamot af Bonde-Ståndet, Nils Olsson från Malmöhus län, anfört uti en vid sistlidna riksdag i samma ämne väckt motion, hvilken var af följande lydelse:

Att åtminstone det stora flertalet af Svenska folket icke längre hyser den åsigt, att den indelta och värfvade arméen verkligen är i stånd att försvara oss, om det skulle gälla på fullt allvar, bevisas aldrabäst deraf, att omkring 40,000 Svenska män och ynglingar under loppet af några få år antecknat sig som frivillige aktiva skarpskyttar, utom en del andra män af alla stånd och klasser, som tecknat sig som passiva ledamöter och dertill med penningar och uppmuntran betydligt bidragit; det var först vid de tvänne sednaste riksdagarne, som Staten bidrog med ett litet anslag, då man tager i betraktande den öfriga kostnaden till försvaret.

Då det är ett numera allmänt erkänt förhållande, kan det väl längre vara öfverensstämmande med rättvisa och en klok hushållning, att de, hvilka man företrädesvis vill kalla fosterlandsförsvarare, ehuru de blott i ringa mån förmå häfda denna äretitel, fortfarande uppbära stora löneförmåner, under det att de, som kunna göra lika stora anspråk på denna äretitel, icke ens erhålla så mycket bidrag som till en enkel beklädnad?

En naturlig följd af detta missförhållande har blifvit den, att mången yngling tvekar i det längsta att ställa sig i ledet med den, som har råd att skaffa sig en skarpskytteuniform. Om Staten deremot anslog så mycket medel, att hvarje yngling, som frivilligt ställde sig i skarpskyttarnes leder, finge en uniform

form och ett ändamålsenligt gevär, så skulle Sverige inom några få år komma att ega en skarpskyttearmé af flera hundra tusen man.

De sednare årens politiska erfarenhet har på ett lärorikt, om ock beklagligt sätt ådagalagt, att man i farans stund måste lita på sina egna krafter och icke på andras, huru klingande löften om bistånd än må hafva blifvit afgifna. Det vore godt för landets Regering att veta, det landets söner, när helst det gäller, uppträda till försvar för hus och hem samt allt hvad människan eger kärast och heligast här på jorden.

Vissheten härom skulle vara icke blott lugnande för så väl de styrande som de styrda, utan utöfva en moralisk återverkan på hela landet och väcka den slumrande folkkraften till lif i all dess oemotståndlighet.

Men, invänder man, hvarifrån skall man väl taga medel till ordnande och underhållande af ett så storartadt nationalförsvar?

Härtill svarar jag helt enkelt, att, om man blott har en god vilja, kan man på flerahanda sätt göra stora besparingar, för att använda den på mera nyttiga och nödvändiga.

Om man t. ex. till en början indroge hela beväringsexercisen, som nu kostar Staten omkring en half million, och i stället använde dessa medel till skarpskytteöfningar och målskjutningar, så skulle ganska betydligt och viktigt resultat vinnas redan blott med denna summa.

Det vill ju synas, att både Regering och Ständer icke sätta mycket värde på beväringsexercisen, då det är tillåtet för hvem som vill, att för 100 R:dr köpa sig fri från densamma. Kan det väl anses rättvist, kan det bidraga till utvecklandet af en god samhällsanda, att den förmögne mannens son håller sig för god att ställa sig i ledet med den fattiges? — jag tror det icke! Den enklaste rättvisa hjuder, liksom den sanna fosterlandskänslan uppmanar dertill, att hvar och en utan undantag, som eger krafter och förmåga, med lif och blod försvarar sin fädernebygd!

Om det stora målet, att inom Sverige få ett väl ordnadt nationalförsvar, en gång skall uppnås, så bör äfven det i vapens bruk icke såsom nu vara endast frivilligt, utan förvandlas till en medborgerlig pligt.

Sålunda bör man på landet börja i folkskolan, liksom i elementarläroverken i städerna, och skollärarne vara skyldige att några timmar i veckan öfva gossarne i gymnastik, exercis m. m.

Efter slutad undervisning i folkskolan eller från 15 till och med 20 års ålder, böra ynglingarne under den vackra årstiden, antingen söndagseftermiddagar eller någon söcknedag i veckan, af skolläraren i socknen eller distriktvis öfvas, så att de fortfarande bibehålla i minnet hvad de en gång inhemtat.

Vid fyllda 20 års ålder bör ynglingen, så vida han är fri från kroppsligt lyte,

inträda såsom medlem i nationalförsvaret och då af Staten bekomma uniform och eget skarpskyttegevär, hvilket af honom vårdas och underhålles.

Han bör då, till följd af föregående öfning ända från skolåren, hafva vunnit så stor militärisk skicklighet, att han med nytta kan deltaga i större och mera allvarsamma vapenöfningar, såsom målskjutning, fälttjänst m. m., härads- eller distriktvis, allt efter omständigheterna, och må det vara Kongl. Maj:t tillåtet att, om så erfordras, sammandraga flera klasser till ytterligare öfning, då fäderneslandet hotas eller är i fara, och böra dessa stå kvar som stående trupper till fyllda 30 års ålder; från 30 års ålder till fyllda 45 år bör hvarje värnpliktig man stå kvar i rullorna och höra till den så kallade landstormen, som utan egentlig exercisskyldighet bör socknevis mönstras, d. v. s. tillses, att geväret vårdas och underhålles, och bör landstormen vara ovilkorligen förbunden att deltaga i nationalförsvaret, då fäderneslandets behof så kräfver.

Sedan försvarsverket efter några års förlopp sålunda blifvit ordnad, bör hela det s. k. indelningsverket kunna indragas och inga andra värfvade trupper behållas än de, som äro nödvändiga för artilleriet, flottan och garnisonstjänst, hvilka äro behöfliga, för att icke folket måtte dragas ifrån sina naturliga yrken och göromål.

Genom indelningsverkets indragning kunna högst betydliga summor åstadkommas till aflönande af befäl och instruktörer, anskaffande af ammunition m. m.

Då emellertid det försvarssystem, jag föreslagit, och hvilket jag anser för det enda rätta och säkra till bevarande af ett älskadt fosterlands frihet och sjelfständighet, fordrar tid och medel, innan det kan blifva till fullo ordnad, inskränker jag nu mina påståenden till följande:

- 1:o) att all beväringsexercis måtte nu genast indragas, såsom icke motsvarande det ändamål, som erfordras;
- 2:o) att Riksdagen i stället anslår den summa, som åtgår för beväringsexercisen, till skarpskytte-idéens uppmuntrande och underhållande;
- 3:o) att det indelta infanteriet måtte så småningom indragas och någon del af de medel, som derigenom besparas, användas till understöd för rusthållarne vid det indelta kavalleriet, samt återstoden till aflöning af befäl och instruktörer vid skarpskytte-korpserna, med mera.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles vördsamt.

Stockholm den 28 Januari 1867.

Per Nilsson
från Christianstads län.